

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
terviktekst
07.06.2021
Hetkel kehtiv
RT I, 04.06.2021, 19

Nõuded ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikele dokumentidele ja nende koostamisele ning avalikkusele edastatavale teabele ja õnnetusest teavitamisele¹

Vastu võetud 01.03.2016 nr 18
[RT I, 02.03.2016, 3](#)
jõustumine 05.03.2016

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
05.02.2019	RT I, 19.02.2019, 1	22.02.2019
03.11.2020	RT I, 10.11.2020, 9	01.01.2021
28.05.2021	RT I, 04.06.2021, 17	07.06.2021

Määrus kehtestatakse [kemikaaliseaduse](#) § 23 lõike 8 ja § 24 lõike 6 alusel.

1. peatükk Ohtliku ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte kohustuslikud dokumendid

§ 1. Teabeleht

(1) Ohtliku kemikaali käitleja teabeleht sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) käitaja nimi, aadress, kontaktandmed, registrikood või isikukood, olemasolu korral ettevõtte veebiaadress;
- 2) käitise aadress, kontaktandmed ja geograafilised koordinaadid;
- 3) ohutuse eest vastutava isiku nimi, amet ja kontaktandmed;
- 4) käideldava ohtliku kemikaali või ohtlikku kemikaali sisaldava toote nimetus ja rahvusvaheliselt tunnustatud kood ja ÜRO number, ohuklass ja *Chemical Abstracts Service*'i (CAS) number või *European Community*(EC) number;
- 5) käideldava ohtliku kemikaali ohuklass, ohukategooria ja ohulaused, ohtliku toote allklass;
- 6) käideldava ohtliku kemikaali suurim võimalik kogus käitises või ohtlikus tootes olevate ohtlike ainete summaarne kogus;
- 7) käideldava ohtliku kemikaali füüsikalised ja keemilised omadused, füüsikaline olek ning tuleohtu korral leektäpp;
- 8) käitise lähiümbruse kirjeldus, kõik objektid ja tegurid, mis võivad põhjustada õnnetust või raskendada ettevõttest lähtuva õnnetuse tagajärgi või põhjustada doominoefekti;
- 9) käitise tegevus või kavandatud tegevus;
- 10) teabelehe koostanud isiku nimi, ametikoht, kontaktandmed, allkiri ja koostamise kuupäev.

(2) Teabelehele lisatakse käitise lähiümbruse mõõtkavaga plaan ja asendiplaan, millele märgitakse ohtliku kemikaali käitamise kohad ning ohtliku kemikaali käitlemiskoha juurde- ja läbipääsuteed.

[[RT I, 04.06.2021, 17](#)- jõust. 07.06.2021]

§ 2. Riskianalüüs

Ohtliku kemikaali käitleja riskianalüüs sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) riskianalüüsis kasutatud meetodika kirjeldus, valitud meetodika põhjendus ning viited riskianalüüsiga seotud lisadokumentidele;
- 2) ohtude määratlemine, mille juures arvestab käitaja ka käitise tegevusega kaasnevate ohtlike veostega, veetava ohtliku kemikaaliga, veose massiga tonnides, vedude sagedusega ning transpordi liigiga;
- 3) võimaliku õnnetuse stsenaariumi kirjeldus ja selle tõenäosus, või tingimused, mille korral on õnnetuse toimumine võimalik. Esitatakse ülevaade sündmustest, mis võivad ettevõttesisel või -välisel põhjustel stsenaariumi käivitada, töökorralduslikud ja ettevõttevälised põhjused, mis on seotud doominoefektiga või naabruses asuvate ettevõtete ja võimalike sündmustega, mis võivad olla suurõnnetuse põhjustajaks või suurendada suurõnnetuse ohtu ning raskendada selle tagajärgi, ning ülevaade looduslikest põhjustest, näiteks tormituul või üleujutus;
- 4) õnnetuse toimumise tõenäosuse hinnang;
- 5) õnnetuse tagajärgede raskuse ja ulatuse hinnang ning kirjeldus. Õnnetuse tagajärgede raskuse hindamisel ja kirjeldamisel nimetatakse ohualasse jäävate inimeste ligikaudne arv, keskkonnakahjustused, materiaalne kahju ja ettevõtte ressursid tagajärgede likvideerimiseks. Õnnetuse tagajärgede ulatuse kirjeldamisel esitatakse selle piirkonna mõõtkavaga plaan, mida käitises lähtuv õnnetus võib mõjutada, ja ohuallika koordinaadid ning määratakse ohuala. Õnnetuse tagajärgede ulatuse hindamisel lähtutakse käesoleva määruse lisa ohuala parameetritest või muudest parameetritest, kui lisa sätetatud ei ole võimalik rakendada;
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]
- 6) õnnetuse ennetamise abinõude kirjeldus, mis sisaldab ohutuse tagamiseks vajalike tehnoloogiliste parameetrite, vahendite ja kontrollmehhanismide kirjeldust, ning andmeid sprinklersüsteemidest, aurutõkkekraanidest, hädaolukorraks vajalike kogumismõõdetest või -anumatest, kaitsekappidest, inertimissüsteemidest ning tulekustutusvee laialivoolamise piiramisest;
- 7) ülevaade varasematest õnnetustest ja vahejuhtumitest samade kemikaalide ja protsessidega, selle järeldused ja viited õnnetuse ärahoidmise meetmetele.

§ 3. Ohutuse tagamise süsteemi kirjeldus

(1) Ohutuse tagamise süsteemi kirjelduses nimetatakse peamised suurõnnetuse vältimise poliitika põhimõtted ja nende rakendamise kirjeldus, mille eesmärk on tagada inimeste ja keskkonna ohutus.
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

(2) Ohutuse tagamise süsteem peab vastama võimaliku ohu suurusele, ettevõtte tootmistegevusele ja organisatsiooni keerukusele ning tuginema ohu hinnangule. Ohutuse tagamise süsteemi kirjelduses kajastatakse suurõnnetuse vältimise meetmeid, mis hõlmavad ettevõtte tegevuse üldeesmärke ja põhimõtteid suurõnnetuse ohu vähendamiseks ning sellega seotud juhtimissüsteemi, mis hõlmab organisatsiooni struktuuri, vastutust, toiminguid ja ressursse suurõnnetuse vältimiseks.

(3) Ohutuse tagamise süsteemi kirjelduses käsitletakse järgmisi teemasid:

1) organisatsioon ja personal – kirjeldatakse suurõnnetuse vältimiseks seotud personali kohustusi ja vastutust organisatsioonis, samuti koolitusvajaduse kindlaksteemist ja selle pakkumist ning personali ja vajaduse korral ka alltöövõtjate kaasamist ohutuse tagamise süsteemi;

2) suurõnnetuse ohu kindlaksmääramine ja hindamine – kirjeldatakse tava- ja erandkäitamist, alltöövõtjate olemasolul nende tegevusest põhjustatud võimaliku suurõnnetuse ohu süstemaatilise kindlaksmääramise meetodite rakendamist ning suurõnnetuse ohu tõenäosuse ja tõsiduse hindamiseks vajalike meetodite kindlaksmääramist, vastuvõtmist ja rakendamist;
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

3) töökorralduslikud meetmed – kirjeldatakse kemikaali käitlemisega seotud üksikute protsesside ning seadmete ohutuks toimimiseks vajalikke tegevusi, erandolukorras toimimist ja ajutist seiskamist käsitlevat korda, tehnohooldust, tegutsemismeetodite ja -juhiste vastuvõtmist, rakendamist ning õpetamist;
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

4) muudatuse juhtimine – kirjeldatakse reegleid ja tegutsemisviise, millest lähtutakse uue käitise, seadme, protsessi, tehnoloogia või hoidla planeerimisel või muutmise kavandamise vastuvõtmisel ja rakendamisel;
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

5) hädaolukorraks valmisolek – kirjeldatakse süstemaatilise analüüsiga ettenähtavaid hädaolukordi ja ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani ettevalmistamist, kontrollimist ja ülevaatamist ning hädaolukorra eriväljaõppe tagamist. Hädaolukorras käitumise koolituse peavad läbima kogu personal ja alltöövõtjad;

6) tegevuse jälgimine – kirjeldatakse menetluse rakendamist, mille põhjal hinnatakse suurõnnetuse vältimise poliitika ja ohutuse tagamise süsteemi tõhusust ning puuduste avastamisel nende analüüsimist ja kõrvaldamist, hõlmates suurõnnetuse ja õnnetuselähedase juhtumi aruandlust ja järeelmeetmete võtmist ka siis, kui kaitsemeetmetes on olnud puudujääke;
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

7) audit ja juhtkonnapoolne ülevaatus – kirjeldatakse suurõnnetuse vältimise poliitika ja ohutuse tagamise süsteemi tõhususe ja sobivuse perioodilise hindamise menetluste vastuvõtmist, rakendamist ja süstemaatilist auditeerimist ning suurõnnetuse vältimise poliitika ja ohutuse tagamise süsteemi elluviimist ja ajakohastamist ning auditi ja läbivaatamisega kindlaks tehtud vajalike muudatuste kavandamist ja kasutusse võtmist.
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

§ 4. Ohutusuaruanne

(1) Ohutusuaruande eesmärk on:

1) kajastada, et suurõnnetuse vältimise poliitika põhimõtted ja nende rakendamiseks kasutusele võetud ohutuse tagamise süsteem on rakendunud ning kooskõlas § 3 lõikes 3 nimetatud teabega;

2) kajastada, et suurõnnetuse ohud ja võimalikud suurõnnetuse stsenaariumid on kindlaks tehtud ning kasutusele on võetud vajalikud meetmed suurõnnetuse vältimiseks ja selle mõju piiramiseks inimestele, keskkonnale ja varale;

3) kajastada, et käitise rajatiste, hoidlate, seadmete ja nende toimimisega seotud infrastruktuuri kavandamisel, ehitamisel, töös hoidmisel ja hooldamisel on piisavalt arvestatud ohutust ja töökindlust ning peetud silmas käitise tegevusega seotud suurõnnetuse ohtu;

4) kajastada, et käitises on koostatud ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan, ning esitada vajalik teave ettevõttevälise hädaolukorra lahendamise plaani koostamiseks;

5) esitada teavet, mis võimaldab pädeval- või planeerimisasutusel teha ruumilise planeerimise otsuseid.

(2) Ohutusaruanne sisaldab järgmisi andmeid:

1) ettevõtte ohutuse tagamise süsteemi kirjeldust, mis koostatakse vastavalt §-s 3 sätestatule;

2) käitise ja selle ümbruse kirjeldust;

3) käitise allüksuse tegevuse kirjeldust;

4) vastavalt §-s 2 sätestatule koostatud riskianalüüsi;

5) kaitse- ja sekkumismeetmete kirjeldust suurõnnetuse tagajärgede piiramiseks.

(3) Käitise ja selle ümbruse kirjelduses sisaldub järgmine teave:

1) asukoha ja selle ümbruse plaan koos mõõtkava ja kirjeldusega, käitise geograafilised koordinaadid, meteoroloogilised, geoloogilised ja hüdrograafilised keskkonnatingimused;

2) käitises suurõnnetust põhjustada võivad seadmed ja tegevused;

3) nende ettevõtete ja tegevuste loetelu, mis võivad olla suurõnnetuse põhjustajaks või suurendada suurõnnetuse ohtu, raskendada selle tagajärgi ja põhjustada doominoefekti, ja objektid, mida suurõnnetus võib mõjutada, samuti naabruses asuvad teised ohtlikud ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted, mille ohualasse käitis jääb;

4) selliste alade kirjeldus, kus suurõnnetus võib aset leida, asustatud piirkonnad ja nende asustustihedus.

(4) Käitise allüksuse tegevuse kirjelduses sisaldub järgmine teave:

1) ohtlikkuse seisukohalt olulise seadme, tegevuse ja toote, suurõnnetuse riskiallika ja võimalikku õnnetust vallandavate tingimuste kirjeldus ning kavandatud ennetusabinõud;

2) tööprotsesside kirjeldus, arvestades teavet parima võimaliku tehnoloogia kohta;

3) ajakohane ohtlike kemikaalide loetelu, ohuklass, keemiline nimetus, rahvusvaheliselt tunnustatud kood, nimetus Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu (IUPAC) nomenklatuuris ja ohtliku kemikaali võimalik maksimaalne kogus ettevõttes;

4) käideldava ohtliku kemikaali füüsikalised, keemilised, toksikoloogilised ja teised olulised omadused ning toime, mis võib avalduda inimesele ja keskkonnale nii vahetult kui ka hiljem;

5) käideldava ohtliku kemikaali füüsikaline ja keemiline reaktsioon käitlemisel ja võimaliku õnnetuse korral.

(5) Kaitse- ja sekkumismeetmete kirjelduses õnnetuse tagajärgede piiramiseks sisaldub järgmine teave:

1) käitisesse suurõnnetuse mõju piiramiseks paigaldatud vahendite kirjeldus, anduri- ja kaitse-süsteem, lekete piiramise vahendid ja kogumisnõud, inertimissüsteem, sprinklersüsteem, kaitseklapid ja tulekustutusvee laialivoolamise piiramine;

2) häire väljakuulutamise ja sekkumise korraldus, varajase hoiatuse süsteemi kirjeldus;

3) rakendatavate sise- ja väliressursside kirjeldus;

4) suurõnnetuse mõju vähendamise meetmete kirjeldus.

§ 5. Ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan

(1) Ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani eesmärk on:

1) anda juhiseid, kuidas ohjeldada õnnetust, et minimeerida selle tagajärgi ja piirata mõju, mida see avaldab inimese tervisele, keskkonnale ja varale;

2) edastada vajalik teave avalikkusele ja piirkonna asutustele;

3) kirjeldada, kuidas keskkond suurõnnetuse järel taastatakse ja puhastatakse;

4) kirjeldada vajalikke meetmeid, kaitsmaks inimese elu, tervist, keskkonda ja vara suurõnnetuse mõju eest.
[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

(2) Ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaan koostatakse ettevõtte riskianalüüsi põhjal.

(3) Ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaanis sisaldub järgmine teave:

1) käitises päästetöö algamise ja koordineerimise ning Päästeameti, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ja kohaliku omavalitsuse üksusega sidepidamise eest vastutava isiku nimi või ametikoht, ja kontaktandmed;

[RT I, 19.02.2019, 1- jõust. 22.02.2019]

2) ettevõtte tegevusala, töötajate arv, ohuala suurus, mille peab esitama asendiplaanil, ning inimeste ligikaudne arv ohualas;

3) ülevaade ja kirjeldus rakendatavatest meetmetest mis tahes võimaliku ja suurõnnetuse käivitumise seisukohalt olulise olukorra või sündmuse kontrollimiseks ja tagajärgede piiramiseks. Ülevaade sisaldab ka kasutuses kaitsevahendite ja ressursside loetelu;

4) kasutatavad abinõud õnnetuse mõjupiirkonnas olevatele inimestele ohu vähendamiseks, varajase hoiatuse süsteemi kirjeldus ja juhised ohuolukorras käitumiseks;

5) Häirekeskuse, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti ja kohaliku omavalitsuse üksuse teavitamine õnnetusest. Määratakse kindlaks teave, mis peab õnnetusteates sisalduma, ning edasine üksikasjalik teavevahetuse korraldus päästeasutusega niipea, kui teave on kättesaadav;
[RT I, 19.02.2019, 1- jõust. 22.02.2019]

6) personali koolitamise ja õppuste läbiviimise kord vastavalt ülesannetele, mida personal peab täitma;

7) väljaspool käitist toimuva päästetöö abistamise võimalikkus.

(4) Ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani koostamisse kaasatakse ettevõtte personal ja alltöövõtjad.

2. peatükk

Teave ohutusabinõude ja õnnetuse kohta

§ 6. Suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja kohustus teavitada avalikkust ohutusabinõudest ja õnnetusest

(1) Teave sisaldab järgmisi andmeid:

1) käitaja nimi ja käitise aadress;

2) ohutusabinõude kohta teavet andva isiku nimi või ametikoht ja kontaktandmed;

3) kinnitus, et suurõnnetuse ohuga ettevõtte on pädevale asutusele esitanud kemikaaliseaduse alusel nõutud dokumendid ja omab vastavat tegevusluba, kaasa arvatud kemikaaliseaduse alusel viimase kohapeal tehtud riikliku järelevalvetoimingu kuupäev või viide, kust seda teavet elektrooniliselt leida, ning teave selle kohta, kust leida üksikasjalikku teavet viimase järelevalvetoimingu kohta;

4) käitise tegevuse kirjeldus;

5) suurõnnetust põhjustada võiva ohtliku kemikaali ja valmistise nimetus ning nende ohuklassifikatsioonid ja põhiliste ohtlike omaduste kirjeldus;

6) põhiline teave suurõnnetuse ohu laadi ja stsenaariumi kohta koos selle korral rakendatavate § 5 lõike 3 punktis 3 nimetatud meetmetega, kaasa arvatud kaardil kujutatud ohuala suurus ja suurõnnetuse võimalik mõju inimestele, keskkonnale ja varale;

7) teave selle kohta, kuidas suurõnnetusest ohustatud inimesi hoiatatakse ja selle toimumisel teavitatakse;

8) teave selle kohta, kuidas ohustatud inimesed peavad suurõnnetuse korral käituma;

9) kinnitus selle kohta, et käitleja teeb koostööd Päästeametiga, et tagada suurõnnetuse korral tegutsemine ja vähendada suurõnnetuse tagajärge;

10) viide ettevõttevälise hädaolukorra lahendamise plaanile, mis on koostatud õnnetusest tulenevate kõigi käitises väljaspool ilmnevate tagajärgedega toimetulemiseks, ning soovitus järgida õnnetuse korral kõiki päästeasutuse antud juhiseid;

11) juhised selle kohta, kust saab punktides 7 ja 8 toodud teavet elektrooniliselt, taotluse alusel teavet inspekteerimiskava kohta ja vajadusel täiendavat teavet;

12) märge selle kohta, kui A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõttest lähtuv õnnetus võib omada piiriülest toimet vastavalt piiriülese toimega tööstusõnnetuse konventsioonile.

(2) Teave, mida suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja avalikkusele ja ettevõttest lähtuva õnnetuse mõjupiirkonda jääda võivatele inimestele annab, peab olema ettevõttest paberil kättesaadav ja avaldatud ettevõtte veebilehel. Veebilehe puudumisel avaldab suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja teabe muul veebilehel ja teavitab sellest Päästeametit.

(3) Ettevõtja levitab teavet käitises lähtuva õnnetuse mõjupiirkonda jääda võivatele inimestele vähemalt üks kord kolme aasta jooksul. Teave levitamisel esitatakse see otsepostitusena või viisil, mis tagab õnnetuse mõjupiirkonda jääda võivatele inimestele teabesaamise tasuta.

(4) Suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitaja vaatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe üle ja vajadusel ajakohastab seda:

1) vähemalt kord kolme aasta jooksul;

2) kemikaaliseaduse § 23 lõikes 1 nimetatud juhtudel.

§ 7. Õnnetusest teavitamine

(1) Suurõnnetuse ohuga ettevõtte ja ohtliku ettevõtte käitaja teavitab viivitamatult Häirekeskust kemikaali käitlemisega kaasnenud keskkonnareostusest või õnnetusest. Häirekeskus edastab teabe õnnetusega kaasnenud keskkonnahäiringu puhul Keskkonnaametile ja ohtlikus ettevõttes või suurõnnetuse ohuga ettevõttes toimunud õnnetuse puhul Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.
[RT I, 10.11.2020, 9- jõust. 01.01.2021]

(2) Suurõnnetuse ohuga ettevõtte ja ohtliku ettevõtte käitaja peab õnnetuse korral tagama õnnetuse mõjupiirkonda jäävate inimeste kohese teavitamise õnnetusest ja käitumisjuhustest. Õnnetusest teavitamiseks kasutatav varajase hoiatuse süsteem peab vastama käitises lähtuvale ohule ning tagama õnnetuse korral kõigi ohustatud inimeste teavitamise.

§ 8. Teave pärast õnnetust

(1) Ohtliku kemikaaliga toimunud õnnetuse kohta esitab suurõnnetuse ohuga ettevõtte ja ohtliku ettevõtte käitaja esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 30. kalendripäeval Päästeametile, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile ja kohaliku omavalitsuse üksusele järgmise teabe:

[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

- 1) õnnetuse asjaolud;
- 2) õnnetuse põhjustamisega seotud ja õnnetuse tagajärjel vabanenud ohtlikud kemikaalid;
- 3) kirjeldus õnnetuse mõjust inimestele, keskkonnale ja varale;
- 4) rakendatud kaitsemeetmed ja tegutsemisjuhised õnnetuse mõju vähendamiseks;
- 5) õnnetuse keskmise ja pikaajalise toime leevendamise meetmed;
- 6) õnnetuse kordumise vältimise meetmed.

(2) Kui hilisema uurimise käigus ilmnevad täiendavad asjaolud, mille tõttu lõikes 1 nimetatud teave muutub, tuleb ajakohastatud teave esitada esimesel võimalusel Päästeametile, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile ja kohaliku omavalitsuse üksusele.

[RT I, 04.06.2021, 17- jõust. 07.06.2021]

§ 9. Euroopa Komisjoni teavitamine suurõnnetusest

Päästeamet teavitab Euroopa Komisjoni suurõnnetuse ohuga ettevõttes toimunud suurõnnetusest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 1–37) artiklile 18.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 1–37).

[Lisa](#) Riskianalüüsi käigus määratavate ohualade parameetrid